

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 6/2013

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat John Tuflått

Klagen gjelder: Forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om
særskilt kompensasjonsordning.

Beslutningsdato: 13. mai 2013

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas til følge. Skadelidte innvilges 30% av
65 G, kr 1.662.277,50.
Utgifter til juridisk bistand dekkes med
kr 28.031 inkl mva.

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, født ██████████, heretter kalt skadelidte, tjenestegjorde i ██████████ kontingenter fra ██████████ til ██████████ (i totalt ██████ måneder). Under tjenesten opplevde han en rekke belastende situasjoner, herunder blant annet konstant beskytning av leiren og enormt med granatnedslag. I de fire siste kontingentene tjenestegjorde han i et såkalt ambush-lag, som innebar risikofyllt patruljering, både på grunn av minefare og hyppig beskytning. Han beskriver mange episoder hvor de var under ild, og hvor det var en reell risiko for tap av egne. Skadelidte beskriver at han alltid er i beredskap som følge av hendelsene under tjenesten.

Statens pensjonskasses (SPK) vedtak bygger på spesialisterklæring utarbeidet av psykologspesialist Arnold Myrvang. Myrvang kommer til at skadelidte har kronisk og alvorlig psykiatrisk lidelse i form av Posttraumatisk stressforstyrrelse som følge av tjenesten, og den medisinske invaliditeten er skjønnsmessig satt til 34 %.

SPK la til grunn den sakkyndiges erklæring, men avslo skadelidtes krav på kompensasjon etter den særskilte kompensasjonsordning da skadelidte har stått i en 100 % stilling i arbeidsmarkedsbedriften ██████████ siden 1992 og mottatt inntekt langt over nivået for uførepensjon. SPK la til grunn at han dermed ikke oppfyller forskriftens krav til «varig ervervsmessig ufør». Skadelidte har imidlertid fått innvilget billighetserstatning med kroner 310 239 basert på en medisinsk invaliditet på 34%, jf forskrift om billighetserstatning.

Skadelidtes advokat møtte uten skadelidte under nemndsbehandling av klagen. Det ble fremholdt at dersom skaden ikke hadde skjedd ville skadelidte hatt en mye høyere inntekt i et ordinært arbeid, og at man ved beregningen må se hen til en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Det tilsier en kompensasjon på 30% av 65G.

2. Nemndas vurdering

Retten på ytelse etter kompensasjonsforskriften forutsetter at man er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon. Det er videre et vilkår at den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet, jf. forskriften § 3.

Begge parter har lagt til grunn spesialisterklæringen fra Myrvang for så vidt gjelder skadelidte psykiske lidelse. Det sentrale spørsmålet i saken er om den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet. Det er klager som bærer bevisbyrden for om den psykiske lidelsen har medført varig ervervsmessig uførhet. I erstatningsretten sondres det mellom begrepet ervervsmessig og yrkesmessig uførhet. Å være yrkesmessig ufør innebærer at man enten har begrensninger eller er forhindret fra å utøve det konkrete yrke man sto i da skaden inntraff, eller at man er forhindret fra å ha den karriereutvikling som man med overveiende sannsynlighet ville ha hatt om skaden tenkes borte. Begrepet ervervsmessig uførhet er et rent økonomisk begrep og knytter seg til den enkeltes evne til å arbeide i et hvilket som helst yrke. Er man 100% ervervsmessig ufør, innebærer det at man ikke lenger har noen inntektsevne. Er man som følge av skaden ikke i stand til å komme ut i samme høytlønnende yrke som man hadde eller må jobbe redusert, vil den reduserte ervervsevnen utgjøre den prosentvise reduksjonen i inntektsevnen. Tjente man således kr 400.000 før skaden,

men ikke er i stand til å tjene mer enn kr 300.000 med skaden, vil den ervervsmessige uførhet utgjøre 25%.

I punkt 6 i spesialisterklæringen som er innhentet fra psykologspesialist Arnold Myrvang i anledning saken, fremgår det av hans vurderinger at «skadelidtes prognose for bedring er svært lav eller fraværende, spesielt med tanke på funksjon i inntektsgivende arbeid». Videre sier han at «eventuell behandling i søkers tilfelle kan kun rettes mot å øke hans livskvalitet og sosiale funksjoner. Søker vurderes å ha en varig funksjonsnedsettelse». Han vurderer skadelidtes medisinske invaliditet skjønsmessig fastsatt til 34 %.

Skadelidte gikk på yrkesskole med mekaniske fag og hadde et midlertidig arbeid ved LKAB i [REDACTED], før han kom ut i førstegangstjenesten utdanning. Etter tjeneste har skadelidte kun vært sporadisk i arbeid. Han har siden 1992 arbeidet i en 100 % stilling i en arbeidsmarkedsbedrift som samarbeider med NAV og arbeider for å få folk tilbake i arbeid. Utgangspunktet for virksomheten er å bidra til at folk som av ulike årsaker faller utenfor arbeidslivet, tilbys arbeidstrening for å kunne attføres til yrkeslivet. Det er således som utgangspunkt ment å være en midlertid ordning, hvoretter kandidaten enten tilbakeføres til det alminnelige yrkesliv eller går over i uførepensjon. Det særskilte i aktuelle sak, er at denne midlertidige ordningen med arbeid, har blitt permanent for skadelidte, og han har vært tilknyttet arbeidsmarkedstiltaksvirksomheten i mer enn 20 år. Stillingen hans er i en skjermet virksomhet, og er derfor ikke uten videre sammenlignbar med en alminnelig stilling i arbeidslivet. Arbeidet hans har vært tilrettelagt på arbeidsplassen siden 1992. Skadelidte har hele tiden mottatt lønn. Skadelidte har gjennom arbeidet i arbeidsmarkedstiltaksbedriften utvist arbeidsevne, men det er åpenbart også knyttet sterke begrensninger til hans generelle ervervsevne, jf den sakkyndige erklæring.

Skadelidte har uomtvistelig store plager som følge av skaden han ble påført og hans arbeidsevne i det alminnelige arbeidsmarkedet er tilnærmet fraværende. Han har dog fungert godt i det som fremstår som et evigvarende arbeidsmarkedstiltak. Han har ikke vært i stand til å søke seg arbeid utenfor den skjermede og tilrettelagte arbeidsplassen. Sånn sett står man overfor en helt særegen trygdemessig løsning som verken kan defineres som vanlig arbeid eller som trygd.

Lønnen skadelidte har oppebåret i den tiden han har stått i arbeid, ligger over det han ville ha mottatt som uførepensjonist, men ligger lavere enn det han ville kunne ha tjent i det åpne arbeidsmarkedet. Han tjener pr i dag ca. kr. 293 000, en lønn som finansieres gjennom bidrag fra NAV til arbeidsmarkedstiltaksbedriften. Sånn sett fremstår ordningen delvis som trygd og delvis som lønn. Som ufør ville han ikke mottatt mer enn kr. 185 000,- i året. Den sakkyndige har vurdert skadelidte å være varig ervervsufør. Realiteten er dog at skadelidte gjennom arbeidsmarkedstiltaket har evnet å nyttiggjøre seg en viss restervervsevne. Dette er det blitt spesielt tilrettelagt for. Fraværet av en slik ordning, ville ha medført at skadelidte ville ha vært 100% uføretrygd. Da ville han ha vært berettiget til full kompensasjon.

SPK har anført at skadelidte ikke har en redusert ervervsevne ved at han oppebærer en høyere inntekt enn det han ville ha mottatt om han kun hadde mottatt uføretrygd. Ved vurderingen av om det foreligger tap, er det som skal holdes opp mot hverandre det skadelidte ville ha tjent om skaden tenkes borte minus det han faktisk tjener i dag. Uten skaden ville skadelidte ha hatt et alminnelig yrke, sannsynligvis innenfor et område hvor han kunne benytte sin mekaniske utdanning. Med bakgrunn i at han ikke hadde påbegynt noen yrkeskarriere før han dro ut, og hans situasjon etter tjeneste har vært meget ustabil som følge av hans betydelige helseplager, foreligger det ikke noen sammenlignbare lønnsopplysninger. Det vil derfor være naturlig å ta

utgangspunkt Statistisk sentralbyrås beregninger for en gjennomsnittlig årsinntekt for industriarbeidere. En slik gjennomsnittslønn ligger på ca. kr. 420 000,-.

Differansen mellom dagens lønn på ca. kr 293.000 i arbeidsmarkedsbedriften og en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn, utgjør ca. kr 125.000. Det tilsvarer en redusert inntekt på ca. 30% i forhold til den inntekt skadelidte måtte forventes å ha hatt uten skaden. Hans ervervsmessige uførhet utgjør således 30%. Denne ervervsuførheten anses varig med bakgrunn i den sakkyndiges vurderinger og de faktiske omstendigheter omkring hans arbeidssituasjon. Skadelidte tilkommer etter dette kompensasjon tilsvarende 30% av 65G.

For skadelidtes fremmøte er det lagt frem et krav på totalt kr. 28 031 inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på totalt 11,5 timer. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning saken. Kravet dekkes i sin helhet.

3. Konklusjon

Klagen tas til følge. SPK utbetaler 30% av 65G, tilsvarende kr 1.662.277,50 og kr. 28 031 inkl. mva. for kostnader ved juridisk bistand for klageomgangen.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 13. juni 2013

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder